

Normativa sobre el treball de fi de grau als ensenyaments de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona

Comissió Acadèmica, plenària, de la Facultat de Dret, de 20 de maig de 2014 (Modificació de la normativa aprovada per la Comissió Acadèmica de la Facultat de Dret el dia 2 de maig de 2011; article 7.1. modificat per acord de la CAC de l'1 de desembre de 2011).

El Reial decret 1393/2007, de 29 d'octubre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments universitaris, modificat pel Reial decret 861/2010, de 2 de juliol, indica que els ensenyaments oficials de grau tenen la finalitat que l'estudiant obtingui una formació general, en una disciplina o en diverses, orientada a preparar-lo per a l'exercici d'activitats professionals. A l'article 12.2 s'hi assenyalen de manera específica que el treball de fi de grau (en endavant TFG) ha de formar part del pla d'estudis; l'article 12.3 fa referència a l'elaboració i a la defensa del TFG, i en l'article 12.7 s'hi especifica que ha de tenir entre 6 i 30 crèdits, que s'ha de dur a terme en la fase final del pla d'estudis i que ha d'estar orientat a l'avaluació de les competències associades al títol.

Per tant, les característiques generals del TFG es deriven del que disposa aquest Reial decret 1393/2007, segons el qual el TFG no s'identifica amb un treball de recerca de grans dimensions i rellevància, original, inèdit, etc., treball més propi dels estudis de màster, doctorat o postgrau. Però res no impedeix que en alguns graus el TFG impliqui una recerca adaptada a les característiques intrínseques i a l'escala d'un grau, i als crèdits que té assignats aquesta assignatura.

La Facultat de Dret concedeix la màxima importància acadèmica al TFG i estima que és un mitjà adequat per incrementar la qualitat i l'exigència en els graus que té assignats la Facultat. La defensa oral pública davant de tribunal de tots els TFG de la Facultat afegeix valor a aquesta assignatura, perquè implica activar un conjunt de competències i d'habilitats que són rellevants per als futurs professionals.

Aquesta normativa de la Facultat de Dret sobre el TFG es vincula a la normativa general i marc de la Universitat de Barcelona sobre TFG i treball de fi de màster (TFM) aprovada per la Comissió Acadèmica del Consell de Govern (CACG) de 29 de març de 2011 i pel Consell de Govern de la UB de 12 d'abril de 2011.

Les memòries dels graus de la Facultat de Dret vinculen competències diferents i rellevants als respectius TFG, les quals es poden consultar a l'apèndix d'aquesta normativa.

1. Objecte del treball de fi de grau

1.1. El TFG dels graus de la Facultat de Dret s'ha d'ajustar a algun dels tipus que segueixen:

- a) Cas pràctic (o dictamen)
- b) Informe (estat de la qüestió, revisió, síntesi, etc.).
- c) Simulació (o competició).
- d) Memòria (vinculada a pràctiques externes).
- e) Treball de recerca (bibliogràfica o sobre fonts).
- f) Aquelles altres activitats, o treballs de camp, similars i comparables en l'àmbit de les ciències jurídiques, laborals, socials i polítiques.

1.2. En un mateix grau es poden oferir diferents tipus de treballs del ventall relacionat en el punt anterior. Igualment, els departaments poden proposar iniciatives per impulsar TFG que integrin més d'una àrea de coneixement.

1.3. En els itineraris dobles en els quals participi la Facultat, l'estudiant, tot i haver de matricular-se en els dos TFG, en pot fer només un, de caràcter interdisciplinari, la qualificació del qual serà traslladada als dos expedients de grau. Quan els dos TFG no tinguin el mateix pes en crèdits, el TFG es farà d'acord amb l'oferta de l'ensenyament que tingui el TFG amb més crèdits. En el cas dels TFG d'itineraris dobles, es pot formar un grup específic en què intervingui professorat dels dos ensenyaments implicats, i un tribunal mixt amb membres dels dos graus avaluarà aquests TFG.

1.4. El TFG es du a terme individualment. Extraordinàriament, i quan la complexitat, la dificultat o la interdisciplinarietat del treball ho justifiquin, es podran fer en grup; en aquests casos cal que el tutor elabori un breu informe justificatiu del treball i hi hagi l'autorització del coordinador del TFG de l'ensenyament.

1.5. La dedicació de l'alumnat al TFG està determinada pels crèdits assignats en cada grau a aquesta assignatura i per l'equivalència de 25 hores de treball per crèdit. Els TFG de 6 crèdits ECTS requereixen una dedicació total de l'alumne d'unes 150 hores (entre hores presencials amb el tutor i treball dirigit i autònom) i els TFG de 12 crèdits requereixen una dedicació total de l'alumne d'unes 300 hores.

2. Organització

2.1. La Comissió Acadèmica de la Facultat, juntament amb els consells d'estudis respectius, són els responsables de vetllar per l'organització i pel bon funcionament del TFG segons aquesta normativa i la de la UB.

2.2. A més de les funcions ordinàries d'ordenació acadèmica que li són pròpies, respecte dels TFG la Comissió Acadèmica té les funcions següents:

- a) Fixar i determinar criteris d'avaluació.
- b) Establir, si escau, el procediment per incorporar l'avaluació de les competències transversals del grau dins de l'avaluació del TFG.

2.3. Els caps d'estudis poden nomenar un coordinador de TFG per a cada un dels ensenyaments.

2.4. Són funcions dels coordinadors de TFG, o dels caps d'estudis si no han nomenat cap coordinador:

- a) Vetllar pel bon funcionament de l'assignació dels TFG.
- b) Executar, en allò que els pertorqui, els acords de la CAC respecte dels TFG.
- c) Redactar el pla docent de l'assignatura per a l'ensenyament.
- d) Aprovar, si escau, les peticions extraordinàries de TFG, especials i d'elaboració del treball en grup.
- e) Nomenar els membres dels tribunals avaluadors dels TFG i, si escau, assignar-los el corresponent nombre d'hores de dedicació docent a compte del GECA de l'ensenyament.
- f) Organitzar la formació i el bon funcionament dels tribunals avaluadors.
- g) Coordinar els tribunals que han d'avaluar els TFG d'estudiants de dobles itineraris de grau.
- h) Resoldre les incidències ordinàries que es puguin produir en tot el procés dels TFG, des de l'oferta fins a l'avaluació i, si escau, traslladar les incidències al Consell d'Estudis perquè les resolgui.

2.5. L'organització acadèmica del TFG s'equipara a la d'una assignatura, i es nomena un o més professors tutors de TFG per a cada grup d'estudiants.

2.6. El TFG disposa d'un pla docent únic per a tota l'assignatura i d'una acta d'avaluació per a cada grup, que signa el professor responsable o el coordinador de TFG del grau si així ho estableix l'ensenyament. També pot disposar, si ho estableixen els caps d'estudis, d'un horari i d'un aulari per a les sessions presencials de grup.

3. Procediment

El procés i el calendari que segueix cada curs és el següent:

- El cap d'estudis pot nomenar un coordinador de TFG de l'ensenyament.
- Els coordinadors de TFG de l'ensenyament redacten el pla docent de l'assignatura en el grau corresponent (abril).
- Els consells d'estudis fan l'encàrrec docent als departaments en el moment en què es formula l'encàrrec docent ordinari (abril-maig).
- Els departaments assignen els professors responsables i, excepte en els ensenyaments en què només hi ha un sol grup de TFG, comuniquen la línia temàtica de cada grup (maig).
- Els caps d'estudis publiquen la llista amb el nom dels professors responsables i les línies temàtiques de cada grup, excepte en els ensenyaments en què només hi ha un sol grup (juliol).
- L'alumnat disposa d'aquesta informació en el moment de la matriculació.

4. Encàrrec i assignació docent

4.1. Els consells d'estudis fan l'encàrrec docent als departaments perquè aquests assignin el professor o professors responsables de cada grup i comuniquin la línia temàtica de cada grup. Cada consell d'estudis decidirà el nombre de grups i la dimensió dels grups que encarregarà a cada departament. Res no impedeix encarregar diversos grups petits a un mateix departament o bé encarregar-ne un de sol més gran a un o més departaments. En aquest encàrrec docent s'ha de tenir en compte que l'oferta de tutoria de TFG impliqui, encara que no necessàriament de manera simètrica, el major nombre possible d'àrees de coneixement representades en un grau.

4.2. A proposta del consell d'estudis, i amb l'aprovació de la CAC, en un ensenyament es pot preveure un únic grup de TFG, sense línia temàtica predefinida, i assignar internament els temes entre els estudiants de l'ensenyament que formen el grup únic, i també fer –aquest ensenyament– la planificació que es derivi d'aquesta circumstància.

4.3. En el moment que el departament fa l'assignació del professorat als grups de TFG que ha rebut en encàrrec, també assenyala la línia temàtica aproximada de cada grup. Com en l'assignació docent de les assignatures ordinàries, un grup pot tenir un únic professor assignat, o bé ser de responsabilitat compartida entre diferents docents assignats.

4.4. Poden ser tutors de TFG tots els professors dels departaments que imparteixen docència al grau. Cada professor pot dirigir un màxim de 15 TFG de 6 crèdits o 7 de 12 crèdits. També poden codirigir TFG professionals o responsables institucionals externs que acceptin les condicions de direcció fixades per la Facultat de Dret; en el cas de professionals o responsables externs caldrà l'autorització expressa del cap d'estudis o coordinador de TFG.

5. Matriculació

5.1. Per matricular-se de TFG cal tenir superades totes les assignatures requerides per completar el pla d'estudis o estar-hi matriculat.

5.2. L'oferta bisemestral o unisemestral de TFG la decideix el consell d'estudis de cada grau. La matriculació a TFG, consegüentment, es fa en els períodes ordinaris de matriculació (setembre, ampliació de matrícula de febrer i matrícula híbrida de febrer) i es presenta al final del semestre que ha estat elegit i d'acord amb el grup a què s'ha matriculat.

6. Elecció de temes i tutors

6.1. Abans de la matriculació, cada ensenyament fa pública la llista de grups de TFG amb el nom o el número del grup, el nom del professor i la línia temàtica aproximada de cada grup. Una vegada matriculats els estudiants, aquests grans temes o eixos es concreten per a cada alumne i cada TFG. Si per raons acadèmiques un estudiant té interès a ser dirigit per un professor que no té assignat cap grup de TFG, i aquest accepta la direcció proposada per

l'estudiant, el coordinador de TFG podrà autoritzar aquesta tutoria i traslladar l'estudiant a un grup nou creat amb aquesta finalitat.

6.2. La definició del tema del TFG, per a cada alumne, sempre l'ha d'autoritzar el professor responsable del grup. Aquesta concreció ha de ser decidida, si és possible, entre el professor i l'estudiant, o proposada per l'estudiant i acceptada pel docent, o bé establerta directament pel professor entre els temes que s'escauen en la matèria del grup que dirigeix el docent.

6.3. Els temes concrets dels TFG programats per al segon semestre, però d'alumnes matriculats al setembre/octubre, seran assignats o concretats pel professor amb cada estudiant durant el primer semestre, amb la finalitat que l'estudiant disposi de manera efectiva del segon semestre sencer per elaborar el treball.

6.4. Hi ha la possibilitat que un estudiant i un professor d'un grup puguin acordar un tema diferent del de la línia temàtica prevista per al grup.

6.5. En el moment de la matriculació, l'alumnat elegeix grup i, per tant, tutor o tutors i matèria, segons la disponibilitat del grup. L'ordre de prioritat en la matriculació del TFG, i l'elecció de tutor i matèria consegüent, depèn de la nota mitjana de l'expedient acadèmic en el moment de fer la matrícula. Queden fora d'aquest procediment aquells ensenyaments en què tots els TFG s'assignen dins d'un mateix grup.

7. Funcions i responsabilitats dels tutors

7.1. Cada tutor de TFG d'un grup d'estudiants elabora un programa de grup de l'assignatura, vinculat a la seva matèria, que especifica els temes concrets dels treballs que dirigirà i el desenvolupament de l'assignatura en aquell grup. Aquest programa s'ajustarà al pla docent de l'assignatura i a la normativa de TFG de la Facultat.

7.2. La tutoria d'un grup de TFG consisteix a reunir-se amb els estudiants, en grup i/o individualment, amb l'objectiu de:

- a) Informar sobre les característiques de l'assignatura del TFG i de la matèria general proposada.
- b) Concretar el tema del treball de cada estudiant, facilitar el començament dels treballs i tancar un esquema i una metodologia de treball per a cada cas.
- c) Controlar i fer el seguiment del procés d'elaboració dels TFG.
- d) Fer una sessió final de tancament.

7.3. La dedicació horària presencial de cada tutor està regulada per les directrius per a l'organització acadèmicodocent de la UB.

8. Dipòsit i presentació del treball

8.1. L'estudiant haurà de dipositar un arxiu del TFG en versió electrònica (pdf) al campus virtual del grup a què pertany i tres exemplars impresos –només grapats i sense cap altra enquadernació– a la secretaria del departament adscrit del tutor del TFG; si el tutor pertany a un departament no adscrit a la Facultat, el dipòsit es farà a la SED corresponent de la Facultat de Dret. En els casos en què la informació pugui ser qualificada de sensible i calgui extremar la protecció de les dades que conté un TFG, el coordinador del grau pot establir un dipòsit diferent que no sigui el Campus Virtual.

8.2. Tots els treballs de tots els graus de la Facultat de Dret es presenten oralment en un acte públic davant d'un tribunal. Tret dels casos en què el tipus de TFG ho impedeixi, cada estudiant disposa d'un màxim de quinze minuts per a la defensa del seu TFG i un màxim de quinze minuts més per respondre les preguntes i els requeriments que li formulin els membres del tribunal.

8.3. Durant la presentació oral l'estudiant exposa, com a mínim, el plantejament i els objectius, la metodologia emprada, les fonts o els materials utilitzats, l'estat de la qüestió, els resultats obtinguts i les conclusions del TFG.

8.4. Els criteris formals de presentació escrita —notes i citacions, ús de majúscules, bibliografia i altres convencions—, se ceneixen, excepte quan s'indica el contrari, a les pautes contingudes a la «Guia per a la realització del TFG i TFM a la Facultat de Dret de la UB» i a allò que estableixen els criteris de la UB (<http://www.ub.edu/criteris-cub/>).

8.5. Els TFG que obtinguin una qualificació igual o superior a 9, i el vist i plau del tribunal avaluador, seran incorporats per la SED al Dipòsit Digital de la UB i seran de lliure consulta per a usos docents, de recerca o d'estudi personal, excepte en els casos en què l'autor manifesti explícitament el caràcter confidencial del TFG o hi hagi dades que no es puguin divulgar pel caràcter privat o perquè l'autor negui explícitament la difusió pública del treball. En qualsevol ús que es pugui fer dels TFG, sempre s'hi ha de fer constar l'autoria, la naturalesa del treball i la vinculació a la Facultat de Dret de la UB.

9. L'avaluació i la reavaluació

9.1. Els TFG s'avaluen a partir de l'examen de la versió en suport paper del treball lliurat al departament i al Campus Virtual per l'estudiant i mitjançant la defensa oral i pública que han de fer els autors dels treballs davant d'un tribunal.

9.2. La presentació dels treballs es du a terme davant de tribunals formats per dos o tres membres, més un suplent, que són docents dels departaments que imparteixen docència als graus de la Facultat.

9.3. Els membres dels tribunals són nomenats pels coordinadors de TFG, que també es responsabilitzen de la distribució i organització dels membres dels tribunals.

9.4. Els tutors de TFG poden formar part dels tribunals dels estudiants dels quals han estat tutors.

9.5. Amb caràcter general l'avaluació dels TFG té en compte, sense oblidar l'acreditació de les competències vinculades al TFG, els aspectes següents:

- La qualitat científica del contingut del treball (60% de la qualificació final).
- La qualitat formal del treball escrit (20%).
- La qualitat expositiva oral i la capacitat de debat i defensa argumental (20%).

Aquells ensenyaments que així ho acordin poden tenir en compte, en l'avaluació de tots els TFG de l'ensenyament, un màxim del 10% de la qualificació final per valorar el procés d'elaboració del TFG. En aquest cas la qualificació la donaria el tutor del treball, i aquest 10% de la qualificació es restaria del 60% assignat al contingut del treball.

9.6. Respecte de la reavaluació de l'assignatura de Treball de Fi de Grau, els tribunals avaluadors hauran de valorar en cada cas si el treball qualificat amb suspens té parts que poden ser esmenades o reparades adequadament en un període relativament breu de temps, que no superaria els 15 dies. Si s'estima que les deficiències no poden ser reparades en aquest període de temps, en la reavaluació es consolidaria la qualificació de suspens. En cas contrari, el mateix tribunal decidiria si revisa de manera col·legiada la reparació de les deficiències o si delega aquesta funció en el tutor del treball; en qualsevol dels casos, però, generaria una nova qualificació de reavaluació.

9.7. Els tribunals avaluadors poden proposar la qualificació de matrícula d'honor als TFG quan ho considerin oportú, però ateses les limitacions en la quantitat de matrícules d'honor que poden ser concedides, la concessió definitiva correspondrà al coordinador de TFG.

10. La còpia, el plagi i els procediments fraudulents

10.1. La còpia o el plagi, total o parcial, en el TFG, així com la utilització o la cooperació en procediments fraudulents per dur a terme aquesta activitat, comporta la qualificació de 0 (suspens) en la qualificació final de l'assignatura, ja que desvirtua l'autoria de l'exercici.

10.2. En els casos de còpia, plagi i procediments fraudulents, el professorat ho ha de comunicar al cap d'estudis, que al seu torn ho comunicarà a Deganat per incorporar aquest fet al registre d'incidències.

10.3. Una conducta reiterada de còpia, plagi i procediments fraudulents dóna lloc a la sol·licitud d'obertura d'un expedient disciplinari a l'estudiant.

ANNEX

Competències vinculades al TFG en els graus de la Facultat de Dret

GRAU DE DRET

Crèdits: 6

- Capacitat creativa i emprenedora (capacitat de formular, dissenyar i gestionar projectes / capacitat de buscar i integrar nous coneixements i actituds).
- Capacitat d'aprenentatge significatiu, responsabilitat respecte dels coneixements adquirits i formació continuada.
- Coneixement dels conceptes fonamentals i especialitzats de l'ordenament jurídic en les diferents branques i capacitat de comprendre'ls i saber-los usar.
- Capacitat d'interpretar les normes jurídiques segons les regles pròpies de cada àmbit del dret i aplicar-les als conflictes socials corresponents.
- Capacitat de manejar amb destresa i precisió el llenguatge jurídic i la terminologia pròpia de les diferents branques del dret en les llengües catalana i castellana i ser capaç de manejar documents i comunicar-se eficaçment en anglès.
- Capacitat de comunicar oralment i per escrit idees i raonaments jurídics a un grup ampli i divers de receptors i saber utilitzar els registres adequats a cada context.
- Capacitat de plantejar diverses alternatives davant un problema jurídic, jerarquitzar-les i prendre decisions per arribar a la solució més adequada.

GRAU DE RELACIONS LABORALS

Crèdits: 6

- Capacitat d'aprendre i d'assumir responsabilitats (capacitat d'anàlisi, de síntesi, de visions globals i d'aplicació dels coneixements a la pràctica / capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a noves situacions).
- Capacitat de treballar en equip (capacitat de col·laborar amb els altres i de contribuir a un projecte comú / capacitat de col·laborar en equips interdisciplinaris i en equips multiculturals).
- Capacitat creativa i emprenedora (capacitat de formular, dissenyar i gestionar projectes / capacitat de buscar i integrar nous coneixements i noves actituds).
- Capacitat d'actuar des del respecte als drets fonamentals dels treballadors, amb especial atenció a la igualtat de gènere, a la discapacitat i a la conciliació de la vida familiar i laboral.
- Capacitat de comunicar de manera oral i escrita usant terminologia específica.
- Coneixement dels fonaments del sistema jurídic, el marc constitucional i les institucions bàsiques de l'ordenament jurídic espanyol.
- Capacitat per aplicar les tècniques d'investigació social qualitatives i quantitatives en les relacions laborals.
- Coneixement dels fonaments de l'economia, del mercat de treball i les polítiques d'ocupació, i la incidència que tenen en les organitzacions.
- Comprensió del règim jurídic de l'empresa i de la seva activitat i capacitat de saber-los aplicar.
- Coneixement de l'estructura i del funcionament de l'empresa i capacitat de saber aplicar les tècniques de valoració dels resultats i de l'organització del treball.
- Capacitat per aplicar tècniques i coneixements específics en l'àmbit de la gestió de persones.
- Coneixement del règim jurídic de les relacions laborals, sindicals i de seguretat social en la gestió dels treballadors i empleats del sector privat i públic i capacitat de saber-los aplicar.

- Coneixement dels aspectes bàsics de la intervenció administrativa en l'àmbit de les relacions laborals i capacitat de saber-los gestionar.
- Coneixement dels aspectes tècnics i jurídics de la prevenció de riscos laborals i capacitat de saber gestionar les activitats de prevenció.
- Coneixement de les obligacions fiscals i capacitat de saber-les gestionar i de saber interpretar la comptabilitat com a instrument d'informació economicofinancera de les empreses.
- Capacitat d'aplicar coneixements específics en l'àmbit de l'assessorament jurídicolaboral.
- Comprensió de les tècniques de gestió de personal en les organitzacions i capacitat de saber-les aplicar.

GRAU DE CRIMINOLOGIA

Crèdits: 6

El resultat final de l'aprenentatge adquirit a través del TFG s'ha d'expressar mitjançant dues possibles modalitats, diferents, en funció de la tasca prèvia duta a terme per l'alumne. Aquestes dues modalitats són les següents:

- a) Una exposició oral consistent en l'explicació dels continguts d'un treball de recerca.
- b) Una memòria en la qual s'expliciti el desenvolupament de les pràctiques externes dutes a terme per l'alumne.

GRAU DE CIÈNCIES POLÍTIQUES I DE L'ADMINISTRACIÓ

Crèdits: 12

- Capacitat d'aprenentatge i d'assumir responsabilitats (capacitat d'anàlisi, de síntesi, de visions globals i d'aplicació dels coneixements a la pràctica / capacitat de prendre decisions i d'adaptació a noves situacions).
- Capacitat comunicativa (capacitat de comprendre i d'expressar-se oralment i per escrit en català, castellà i en una tercera llengua, dominar el llenguatge especialitzat / capacitat de buscar, usar i integrar la informació).
- Capacitat creativa i emprenedora (capacitat de formular, dissenyar i gestionar projectes / capacitat de buscar i integrar nous coneixements i actituds).

GRAU DE GESTIÓ I ADMINISTRACIÓ PÚBLICA

Crèdits: 6

- Compromís ètic (capacitat crítica i autocrítica / capacitat de mostrar actituds coherents amb les concepcions ètiques i deontològiques).
- Capacitat d'aprenentatge i responsabilitat (capacitat d'anàlisi, de síntesi, de visions globals i d'aplicació dels coneixements a la pràctica / capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a noves situacions).
- Capacitat comunicativa (capacitat de comprendre i d'expressar-se oralment i per escrit en català, castellà i en una tercera llengua, dominar el llenguatge especialitzat / capacitat de buscar, usar i integrar la informació).
- Capacitat creativa i emprenedora (capacitat de formular, dissenyar i gestionar projectes / capacitat de buscar i integrar nous coneixements i actituds).
- Coneixement dels fonaments de la sociologia i capacitat de saber aplicar les estratègies d'investigació sociològica.
- Capacitat d'aprofundir en coneixements i tècniques complementàries de la formació general del gestor públic o relatius a l'àmbit de la gestió pública.
- Capacitat de saber aplicar els principals instruments i recursos utilitzats en els

diferents àmbits de la gestió pública.

— Capacitat de saber aplicar el règim jurídic dels diferents àmbits de la gestió jurídicoadministrativa.

— Capacitat de saber gestionar els aspectes economicofinancers relacionats amb l'activitat de les administracions públiques.

— Capacitat de saber aplicar els diferents règims jurídics d'ocupació pública i de saber planificar i organitzar les persones que treballen a les administracions públiques o en altres organitzacions.

— Coneixement de les especificitats de la gestió pública en l'àmbit local.

— Capacitat de saber utilitzar aplicacions informàtiques per a la gestió administrativa i financera.